

Guitarres amb el cor

Thomas Stratmann i un soci també alemany havien estalviat un bon grapat de marcs fent accessoris per a guitarres elèctriques en una fàbrica pròpia batejada amb el nom de Rockinger, a Hanover (Alemanya), la seva ciutat natal. Aleshores decidiren portar a terme una tendra idea cuita a les platges de l'illa de Formentera sota un sol colonial: muntar un taller-escola on aquests instruments foren elaborats de principi a fi d'una manera completament artesanal. Així nasqué, l'any 1988, Formentera Guitars. "Ens arriscàrem –recorda Thomas– perquè vàrem veure que a l'illa hi havia molts músics i això podia ser un incentiu; de fet, nosaltres també som músics".

Tornaren a Formentera i buscaren un local que a banda d'espai tinguera un requisit imprescindible, prou potència en la xarxa elèctrica per a la maquinària que volien instal·lar-hi. I el trobaren al carrer de Sant Jaume, 17, a

Formentera Guitars és l'únic taller-escola del món on es fan guitarres elèctriques d'una manera completament artesanal. I com el seu nom indica, es troba a la pititüsa menor.

Sant Ferran de Ses Roques, al bell mig de l'illa, i a cent metres escassos de la fonda Pepe, indret mític per haver estat un dels centres de culte durant l'època *hippy*, fet que ambdós socis consideraren un esquer més per atraure l'atenció dels futurs alumnes. La fonda Pepe té davant l'hostal Pepe, que és el lloc on s'hostatgen els alumnes que es matriculen a Formentera Guitars. "I la maquinària arribà –assegura Thomas amb un gran somriure–, i ho féu en el camió més gran que crec que hagi vist mai l'illa".

'**Dear Woodwarriors!**' Varen començar a fer publicitat des del seu país, però en un principi no s'apuntava ningú. Llavors, a poc a poc i al crit de *Dear Woodwarriors!* ('Estimats guerrers de la fusta!') s'hi matricularen alguns alumnes fins a tenir-ne quaranta, tot i que només s'accepten set persones per curs. L'aventura formenterera d'aquests músics va

VICENT PINS

Ekkehard Hoffmann (a l'esquerra) i Thomas Stratmann a la porta del local de Formentera Guitars, situat a Sant Ferran de Ses Roques, al bell mig de l'illa de Formentera. Un dels models de guitarra que fan es diu Sant Ferran.

aonat

anar prenent cos fins a l'any 1991, quan el soci originari de Thomas s'ho va deixar estar i s'incorporà un de nou. Des d'aleshores, Ekkehard, Eki, Hoffmann, un enginyer electrònic de 42 anys que toca el baix procedent de la ciutat alemanya de Darmstadt, comparteix amb Thomas la direcció de Formentera Guitars.

Eki i Thomas estan a l'illa sis mesos, des del maig a l'octubre, temps en què transcorren els deu cursos que s'hi imparteixen i que tenen una durada de dues setmanes i mitja. La resta de l'any, la passen a Alemanya, a les ciutats d'origen respectives. Eki té un estudi de gravació i lloga equips de so. Thomas, per la seua banda, dedica quasi tot el temps a preparar els cursos de Formentera Guitars des del seu taller, que rep el nom de Guitarrenklinik ('Clínica de guitarres'). La matrícula d'aquests cursos, que inclou el bitllet d'avió, l'estada a l'hostal Pepe i la guitarra o baix que l'alumne s'emporta sota el braç quan deixa l'illa, té un cost aproximat de dues-centes mil pessetes.

Els alumnes, que al llarg d'aquests sis anys que porta funcionant el taller sumen més de 300 amb la corresponent guitarra, provenen bàsicament d'Alemanya i Suïssa, encara que també hi ha hagut algun italià i inclús un alacantí i un gallec. I per als últims cursos d'enguany s'hi han matriculat un brasiler i un nord-americà, aquest últim atret potser per la difusió que n'han fet algunes revistes especialitzades dels EUA. Això fa que l'alemany i l'anglès siguin les dues llengües en que s'imparteixen els cursos. "La majoria dels alumnes -conta Eki- són músics, però també hi ha alguna gent que vol fer vacances i alhora aprofitar aquest temps lliure per a fer alguna cosa d'artesanía". L'edat dels alumnes que han passat fins ara pel taller oscil·la entre els quinze anys i els cinquanta-cinc i "només una dotzena del total -apunta Thomas, que acaba de fer 34 anys- han estat dones; però cada vegada n'hi ha més".

'Made in the Sun'. Es dona la circumstància que hi ha alguns dels alumnes que han repetit dues o més vegades; fins ara el rècord està en vuit cursos fets per una mateixa persona. Es tracta de gent que o bé vol tenir més d'una guitarra o bé s'hi adrecen de nou per tal de fer una guitarra per a un amic que no pot acudir al taller però té el capritx de gaudir d'una guitarra elèctrica d'aquest tipus. "El que no fa ningú dels qui repeteixen -afirma Thomas- és reproduir el model de guitarra que escollim

Un cop polit el cos de la guitarra, el tiren al mar perquè s'embegui de sal. Thomas Stratmann, un dels directores de Formentera Guitars, assegura que "sona millor" i que Stradivarius "també xopava alguns dels instruments que feia amb aigua de mar".

ren l'anterior vegada". Per aquest motiu, a banda de la guitarra, el baix o el *saz* (guitarra turca) que es fan a Formentera Guitars, es fabriquen també semi-acústiques i han sortit fins i tot híbrids de cinc cordes, de vuit cordes, mini guitarres "per a nens grans" -segons Thomas-, i guitarres amb formes no convencionals. Així, el primer any del taller, ell mateix es féu una guitarra el cos de la qual era el mapa de Formentera; però també s'hi han fet fal·lus o la papallona que està en procés d'elaboració a hores d'ara.

Thomas Stratmann. Amb el davantal de Wood-warrior, mostra una guitarra-papallona.

Tot i això, al taller no es permet la llibertat total de creació, sinó que cada model escollit és revisat per Thomas i per Eki i se sotmet a uns mínims criteris d'estètica que es poden considerar clàssics i que sempre s'han de respectar.

Alguns dels models de guitarres que s'hi fabriquen porten noms de poblacions de l'illa, com la *Sant Ferran* o la *Sant Francesc*. I la caoba, l'auró, el freixe, el vern, l'eben, la bubinga i el palisandre són les principals fustes utilitzades per a la seva construcció.

Els productes de Formentera Guitars tenen també la seva denominació d'origen; el *Made in the Sun* ('Fabricat al sol') que els acompanya enllaça directament el procés de fabricació dels instruments amb el caire lú-

VICENT PINS

4 Men Terror

Fa prop de tres anys, Thomas Stratmann i Eki Hoffmann s'ajuntaren amb altres músics de l'illa i formaren el grup Formentera Guitars. Tots els components del grup són *woodwarriors*, és a dir, que s'han construït els instruments ells mateixos. L'hivern passat gravaren un disc a l'estudi de so que Eki té a Darmstadt (Alemanya) i el titularen *Fiesta*. A continuació feren una gira de dues setmanes per aquell país. Enguany hi tornen i l'eixamplen a Suïssa. Per a fer el disc, que conté catorze cançons, el grup es canvià el nom, però tornaren a recórrer al nom de Formentera per rebatejar-se. El resultat va ser 4 (*four*, 'quatre') Men ('homes') Terror. **J. M.**

dic que es vol donar al curs. "Es procura —explica Eki— que els alumnes puguin gaudir d'un mínim de vacances al llarg de la seva durada. A aquest efecte es treballen sis hores diàries, dividides en tres al matí i tres a la tarda. I quasi sempre, alhora de passar el paper de vidre i polir la fusta anam a la platja."

Bany de sal. Un cop polit el cos de la guitarra el tiren al mar perquè s'embegui de sal. "Sonen millor", sentència Thomas amb un somriure a mig camí entre la fantasia i l'escepticisme. I reforça la seva teoria assegurant que el constructor d'instruments de corda Antonio Stradivari, més conegut com *Stradivarius*, sinònim de perfecció quant a factura i sonoritat, "també xopava alguns dels instruments que feia amb aigua de mar".

De fet, aquesta és una activitat força coneguda a Formentera, on se l'anomena "saonar". Els illencs antigament deixaven impregnar dins el mar els troncs de les savines, bàsicament, amb què feien les bigues de les cases. Això els assegura una llarga conservació. No debades, la platja on s'acostumava a portar a terme aquesta tasca es coneix avui com a Cala Saona.

Després de la sal, les guitarres de Formentera Guitars mai no són acolorides amb pintura; s'hi aplica oli i a continuació una fina pel·lícula de cera. I les pastilles que la converteixen definitivament en una guitarra elèctrica també estan fetes a mà, la qual cosa converteix l'instrument, segons Thomas, en un "exemplar únic i totalment individual". Un cop acabat el cuset, les guitarres han de superar la prova de foc, el so; a tal efecte, s'ajunten diversos músics i fan un concert, bé públic o bé privat, que transforma la guitarra en una eina definitiva i en el qual els alumnes hi participen en la mesura en què els seus co-

El curs de construcció de guitarres elèctriques dura dues setmanes i mitja. El seu cost aproximat és de dues-centes mil pessetes, preu que inclou el bitllet d'avió, l'hotel i la mateixa guitarra.

neixements musicals els ho permeten. Thomas i Eki asseguren que fan tres o quatre concerts per setmana, en diferents indrets de l'illa, que poden anar des d'un bar fins al far de La Mola, o inclús dins una cova anomenada sa Cova Foradada. Aquest estiu s'han animat per primera vegada a fer un parell de concerts a bord de la *Joven Dolores*, la barca més antiga de les que realitzen el trajecte entre Formentera i Eivissa a diari. Això sí, sem-

VICENT PINS

Les guitarres són individuals. Aquest fet juntament amb el procés de fabricació les converteix en instruments únics al món.

pre coincidint amb la lluna plena. "La idea va néixer —diu Thomas— arran dels entrebancs cada vegada més grans que ens posava la policia per tocar música en viu; aleshores decidírem llogar la *Joven Dolores* i fer un passeig pel mar mentre feim el concert, això ens obliga a cobrar una entrada però tocar a la barca és molt millor que fer-ho en terra ferma".

El fet que les guitarres que surten acabades de Formentera Guitars estiguin fetes de principi a fi per una sola persona juntament amb el propi procés de fabricació converteixen aquests instruments, segons Thomas, en únics al món. I no només això, sinó que inclús gosa assegurar que aquestes guitarres "tenen cor". **Joan Mari**